

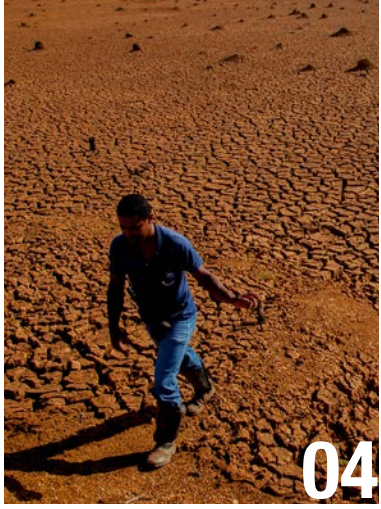
GREENPEACE

SAYI #172

İKLİM İÇİN
KÜRESEL
ACİL EYLEM
ŞART!

İçindekiler

04

Dünyayı da kadınlar kurtaracak!

Greenpeace gönüllülerinden Fatma Başak Rakıcı, iklim krizi ve cinsiyet eşitsizliği arasındaki bağlantıya dikkat çektiği yazısında kadınları iklim kriziyle mücadele için ön saflarda yer almaya çağırıyor.

07

08

Greenpeace Akdeniz'den çağrı: Havanı Koru!

Greenpeace Akdeniz, "Havayı Koru" diyerek yetkilileri hava kirliliğini Dünya Sağlık Örgütü'nün insan sağlığı için olması gereken limit değerinin altına çekmeye ve hava kirliliği olan ilçeleri koruma bölgesi ilan etmeye çağırıyor.

11

IPCC Raporu, İklim Şûrası ve nükleer hata: Tek çözüm, acil iklim eylemliliği!

İklim krizinin etkilerinin her geçen gün tırmanarak arttığı, atılan ve atılacak her yanlış adımın geri dönülmez sonuçlar doğurduğu günlerden geçiyoruz. IPCC'nin yayınladığı 6. Değerlendirme Raporu'na göre iklim krizi her zamankinden daha çok öldürüyor, fakat Türkiye ve dünya bu bilimsel gerçeğe sırt çeviriyor.

GREENPEACE BÜLTEN

Yerel Süreli Yayın

İmtiyaz Sahibi

Greenpeace Akdeniz
Basım ve Tanıtım
Hizmetleri Ltd. Şti. adına
Baş Bilgen

Genel Yayın Merkezi

Meşrutiyet Mah. Ebe Kızı Sok.
No: 16 / B28 Şişli / İstanbul
Tel: +90 212 292 76 19
Faks: +90 212 292 76 22

Genel Yayın Yönetmeni

Baş Bilgen

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Gökhan Çevik

Editör

Çiğdem Özkan

Baskı

Printworld Ambalaj Etiket
San. Tic. A.Ş.

Grafik Tasarım ve Uygulama

F₂O Reklam ve Tanıtım

Dağıtım

PTT

Kapak fotoğrafı

© Giacomo Cosua / Greenpeace

GREENPEACE

Plastik kirliliğine karşı çok önemli karar: Küresel Plastik Anlaşması

© Greenpeace

Birleşmiş Milletler Çevre Meclisi'nin (UNEA-5.2) beşinci oturumu, 28 Şubat – 2 Mart 2022 tarihleri arasında Nairobi'de gerçekleşti. 2 Mart'ta oturuma damga vuracak bir gelişme yaşandı, plastik kirliliğini sona erdirmek ve 2024 yılına kadar uluslararası olarak yasal bağlayıcılığı olan bir anlaşma için tarihi bir karar alındı.

Bu karar neden tarihi?

175 ülkeden devlet başkanları, çevre bakanları ve diğer temsilciler, şimdiye kadar ilk kez, çevredeki plastik kirliliğinin fosil yakıt çıkarımından bertarafına kadar tüm aşamalarını içeren, yasal olarak bağlayıcı bir küresel plastik anlaşması müzakere etme noktasında ortak bir karar aldı. Bu, büyük petrol ve tüketici markalarının plastik ayak izlerini azaltmaları ve iş modellerini yeniden doldurma ve yeniden kullanma yönünde değiştirmeleri için baskıyı sürdürecektir büyük bir adım.

BM Çevre Programı (UNEP) İcra Direktörü Inger Ander-

sen ise anlaşmanın Paris İklim Anlaşması'ndan bu yana kararlaştırılan en önemli uluslararası çok taraflı çevre anlaşması olduğunu söyledi.

Türkiye acilen ne yapmalı?

Nairobi'deki oturumda bir araya gelen karar alıcılar/hükümetler büyük ve önemli bir adım atarak plastik kirliliği krizini sona erdirmeye taahhüdünde bulundu. Türkiye de bu müzakerelere öncelikle gereksiz plastiklerin kullanımını sona erdirmekle başlamalı.

Avrupa Birliği'nde yasaklanan tek kullanımlık plastikler acilen yasaklanmalı; plastik azaltım stratejisi ve sıfır atık ithalatı eylem planı belirlenmeli, yerel atığın ayrıştırılmasına odaklanılmalı. Güçlü bir küresel anlaşma imzalanana, mühürlenene ve teslim edilene kadar Greenpeace ve müttefikleri, temiz hava ve istikrarlı bir iklime sahip, plastik kirliliğinin olmadığı bir dünya için mücadele etmeye devam edecek.

IPCC Raporu, İklim Şûrası ve nükleer hata: Tek çözüm, acil iklim eylemliliği!

İklim krizinin etkilerinin her geçen gün tırmanarak arttığı, atılan ve atılacak her yanlış adımın geri dönülmez sonuçlar doğurduğu günlerden geçiyoruz. IPCC'nin yayınladığı 6. Değerlendirme Raporu'na göre iklim krizi her zamankinden daha çok öldürüyor, fakat Türkiye ve dünya bu bilimsel gerçeğe sırt çeviriyor. İklim Şûrası gibi büyük bir fırsat kömürden uzaklaşma rotası çizmezken, çözüm değil yıkım getiren nükleer enerjide ısrar sürüyor.

Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) Altıncı Değerlendirme Raporu'nun ikinci bölümü 28 Şubat'ta yayınlandı. Yeni rapor iklim krizinin insanlık, evlerimiz, geçim kaynaklarımız ve bağlı olduğumuz ekosistemler üzerindeki daha da yıkıcılaşan etkilerini açık bir şekilde ortaya koyuyor.

Rapor uyum, azaltım ve zararlar gibi iklim eylemi gündemleri açısından çok önemli. Çünkü rapor, Paris İklim Anlaşması tarafı ülkelerin, kasım ayında Mısır'da düzenlenecek COP27 İklim Zirvesi öncesinde güncelleme sürecinde oldukları ulusal katkı beyanları açısından önemli bir uyarı niteliği taşıyor. Raporun öne çıkan saptamaları şöyle:

- İklim krizinin riskleri ve etkileri oldukça hızlı belirleniyor ve pek yakında hepimizi çok daha kötü vuracak. Ekosistemler üzerindeki etkisi ve kapsamı önceki değerlendirme raporlarında yapılan tahminlerden çok daha büyük ölçekte gerçekleşiyor.
- Kara ve deniz ekosistemlerinde geri dönüşü olmayan kayıp ve zararların sayısı giderek artıyor. Küresel çapta türlerin yarısı göç halinde ve bugüne kadar yüzlerce yerel tür tükendi.
- Yılın belirli bir döneminde dünya nüfusunun neredeyse yarısı su kıtlığını tecrübe ediyor. Artan hava ve aşırı iklim olayları milyonlarca insanın şiddetli derecede gıda güvencesizliğine maruz kaldığını ve güvenli suya erişim olanaklarının kısıtlandığını gösteriyor.
- İklim krizi hepimizi vuruyor ancak bazılarımız bundan daha çok etkileniyor. Afrika, Asya, Orta ve Güney Amerika, Küçük Ada Ülkeleri ve Kutup bölgelerindeki insanlar iklim adaletine en çok ihtiyacı olanlar.

- 2008 yılından beri, başta fırtınalar ve seller olmak üzere, aşırı hava olaylarından zarar gören her yıl ortalama 20 milyon insan iç göçe yönelmek zorunda kalıyor.
- Geçtiğimiz 10 yılda kuraklık, sel ve fırtınalardan kaynaklanan ölüm oranı iklim krizine karşı yüksek kırılganlık gösteren bölgelerde 15 kat daha fazla.
- Afrika, Orta ve Güney Amerika, Küçük Ada Ülkeleri ve Kutuplar iklim krizine karşı kırılganlık anlamında küresel sıcak noktalar. Buralarda, sayısı yaklaşık olarak 3.3 ile 3.6 milyar arasında değişen toplumlar iklim krizine karşı aşırı kırılgan şartlar altında yaşıyor.
- Küresel anlamda adaptasyon eylemleri artsa ve çoklu faydalar sağlasa da, bu konuda ilerlemeler adil bir şekilde dağılmıyor. Gözlemlenen adaptasyon uygulamaları daha çok sektörel bazda, küçük ölçeklerde, dağınık, bugünün ve yakın geleceğin etkilerine cevap veriyor ve uygulamadan daha çok planlamaya odaklanıyor.
- Mevcut politika ve bütçe planlama pratikleri iklim krizinin etkileri karşısında uyum ve risk tahminleri başlığına yeterli önemi vermiyor. Bu durum çok daha fazla insan ve yapıyı tehlikeye atıyor. Son değerlendirme raporundan bugüne, önemli yerleşim alanlarında ve kentlerde insan kaynaklı iklim krizinden zarar görenlerin sayısı gittikçe yükseliyor.

Dolayısıyla bu kritik, belirleyici yıllarda yapacağımız seçimleri şekillendirmek için bilim camiasının bir araya gelmesi; bizi nelerin beklediğine ve iklim krizinin diğer krizlerle nasıl etkileşime girdiğine dair bağlantılı bir resim oluşturması her zamankinden daha önemli.

İnsanlık için Kırmızı Kod

İnsanlık için Kırmızı Kod'u hatırlıyor musunuz? Bu, dünyanın en önemli iklim bilimcilerinin bir araya geldiği Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) uyarı niteliği taşıyan raporuydu. 2021'in Ağustos ayında yayınlanan rapor, iklim sistemimize neler olduğunun ve gerekli önlemler alınmazsa neler yaşanacağını bir özetiydi. Bilim insanları aynı uyarıyı yenilemeye devam ediyor. Peki biz iklim krizine karşı kendi evimizde, Türkiye'de yeterli önlemleri alıyor muyuz?

Türkiye, iklim krizinin ateşini körüklüyor!

Türkiye 2021 yılının Ekim ayında Paris Anlaşması'nı TBMM'den geçirmiş ve onaylamıştı. Bu adımı takiben 2053 Net Sıfır Emisyon Hedefi'ne ve Yeşil Kalkınma Programı'na odaklanan, iklim değişikliğiyle mücadelede Türkiye'nin kısa, orta ve uzun vadeli strateji, eylem, politika ve mevzuatlarının altyapısını oluşturacak İklim Şurası, 21-25 Şubat arasında Konya'da gerçekleşti.

Geniş bir katılımı organize edilen Şûra'dan, Türkiye'nin iklim kriziyle mücadelede anlamlı ve kabul edilebilir bir strateji ve eylem planı çıkması beklenirken, sonuç hayal kırıklığı oldu. Şûra'da kömürden çıkışa dair bir rota belirlenmedi; aksine doğalgaza ve yıkıcı nükleer artırımlarına yeşil ışık yakıldı. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'un üst üste vurguladığı, gençlere miras bırakılacak bir ülke hayali, ortak çekilen fotoğraflarda kaldı çünkü gençlerin "2030'da kömürden çıkış" talebi göz ardı edildi. İlgili komisyonun mutabakata vardığı karar değiştirilerek kömürde kademeli azaltım kapsamı çıkarıldı; yerine kömürde karbon yakalama ve doğalgaz ve nükleer artırımları ifadeleri getirildi. Böylece Türkiye, TBMM'de onaylayarak kabul ettiği Paris Anlaşması'nın omurgasını oluşturan direkt emisyon kesintisine bir kez daha sırt çevirdi.

Nükleer enerji, iklim krizine çözüm değil!

İklim Şûrası'nda kömürden çıkış talebi metinlerden çıkarılırken, tam da Şûra'nın sona erdiği gün Nükleer Düzenleme Kanunu Teklifi TBMM Başkanlığı'na sunuldu. Şubat başlarında Avrupa Birliği'nin nükleer enerjiye vize vermesi üye ülkeleri ikiye bölmüşken, nükleer enerjinin neden alternatif bir enerji kaynağı olamayacağını hemen yanı başımızda alevlenen Ukrayna-Rusya kriziyle tekrar hatırlamak zorunda kaldık. Nükleer reaktörler ve nükleer atıklar her zaman tehlikelidir; ancak silahlı çatışmaların tam ortasında çok daha tehlikeli olurlar.

Ayrıca uygulanabilirlik açısından da nükleer enerji iklim kriziyle mücadelede bir alternatif olamaz. Greenpeace Fransa ofisinin 2020'de hazırladığı bir rapora göre, nükleer enerjinin 20 yıllık bir zaman diliminde gezegenin emisyonlarında yüzde 10 gibi mütevazı bir düşüş yaratması için bile, bu 20 yıl boyunca her hafta bir nükleer reaktörün devreye girmesi gerekirdi. Nükleer enerji, iklim krizine asla bir çözüm olmayacaktır.

IPCC 6. Değerlendirme Raporu'nun ikinci bölümünde bilim insanlarının uyarılarını dikkate almak ve harekete geçmek iklim kriziyle mücadele için atılacak en kritik adım. Hiçbir şeyi bu kadar karmaşılaştırmak zorunda değiliz. Çünkü zaman tükeniyor ve kaynaklar kısıtlı, iklim krizinin reçetesi ise belli.

Vakit geç olmadan fosil yakıtlardan çıkmalıyız. İklim krizinin ana lokomotifleri olan kömür, petrol ve doğalgaza artık yatırım yapılmamalı. Dünyanın yeşil ve adil bir sistem kurmak için sunduğu kaynaklar zaten yeterli.

Yenilenebilir enerji kaynakları açısından Türkiye kadar şanslı olmayan ülkeler bile kömürden çıkış için tarih belirlerken, Türkiye'nin bu konuda sessiz kalması kabul edilemez. Hiçbir bahane, kömürden çıkış için acilen karar alınmasını geciktiremez ve geciktirmemeli.

Dünyayı da kadınlar kurtaracak!

Greenpeace Akdeniz, bu sene ilk defa 8 Mart yürüyüşüne kurumsal olarak katıldı. Araştırmalara göre, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve doğa kayıpları birbirleriyle bağlantılı. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği arttıkça, doğa tahribatı da artıyor. Yine son araştırmalar, iklim krizi yüzünden kuraklaşan bölgelerin göçe zorladığı popülasyonların %80'inin kadın olduğunu söylüyor. Greenpeace gönüllülerinden Fatma Başak Rakıcı, iklim krizi ve cinsiyet eşitsizliği arasındaki bağlantıya dikkat çektiği bu yazısında "Dünyayı da kadınlar kurtaracak!" diyerek kadınları iklim kriziyle mücadele için ön saflarda yer almaya çağırıyor.

Greenpeace Akdeniz, bu sene ilk defa 8 Mart yürüyüşüne kurumsal olarak katıldı. Kadınlarla birlikte güçlü olduğumuzu hissettiğimiz, sosyal adaletin çevre adaleti olmadan olmayacağını vurguladığımız ve mesajımızı yüksek sesle haykırdığımız bugün, hepimiz için her zamankinden daha anlamlı bir gün oldu. Vegan feministler, yeşil feministler ve orada bulunan tüm katılımcılarla beraber omuz omuza vererek cinsiyet eşitsizliğine ve vücutların metalaştırılmasına karşı sesimizi çıkardık. Bu ruhun ve topluluğun verdiği müthiş bir güven duygusu var. İnsan asla yalnız yürümediğine inanıyor bu kalabalığa bakınca ve güçlenerek çıkıyor o kalabalıktan.

İklim ve çevre krizi gibi kadın+ hakları da günümüzde oturmuş yönetim sistemlerinin birer sonucu. Doğa, sağlık, düşünce özgürlüğü, sosyal eşitlik, dahası kadınlar ve canlılar patriyarkanın pençesinde sömürülüyor. Buna "dur" demenin ve değişimin bir parçası olmanın getirdiği vicdani rahatlamayla 8 Mart'ta adeta yeniden doğuyoruz. Kimisi içinde uyanan tüm o tepkiyi dışavuruyor, kimisi beraber omuz omuza mücadele etmeyi kutluyor.

En önemlisi feminizm gittikçe daha kapsayıcı bir dille konuşuyor. İklim krizinin aslında sosyal eşitsizliğin de bir sonucu olduğunu, hayvan ve beden sömürsünün de iklim krizini tetiklediğini giderek daha büyük kitleler anlıyor ve tüm bu sorunlar çerçevesinde ortak hareket ediliyor. Savaşın, hayvan sömürsünün, kadına şiddetin ve sosyal eşitsizliklerin karşısında duran eril normlara topyekün baş kaldırıyoruz.

Peki iklim krizi neden feminist bir sorundur?

Öncelikle iklim krizi bir eril düzen krizidir. Bunun yanı sıra yapılan araştırmalar, iklim krizi yüzünden kuraklaşan bölgelerin göçe zorladığı popülasyonların %80'inin kadın olduğunu söylüyor. Ayrıca, Türkiye'de de doğal alanların yok edilmesine karşı aktif ses çıkaran insanların genellikle yerli kadınlar olduğunu görüyoruz. Tüm dünyada doğa ve yerel kadın arasındaki ilişki güçlü bir kültürün ve geçmişin ürünü. Ekofeminizm de bu bağlantıyı koruyarak "Dünyayı da kadınlar kurtaracak!" diyor ve herkesi bu mesaja ses vermeye çağırıyor.

© Caner Ozkan / Greenpeace

İklim İçin, Yaşam İçin: #ZeytinimeDokunma!

Ölmez ağaç zeytinin, yasa koyucuya karşı verdiği bitmek bilmez yaşam mücadelesinde kritik bir döneme daha girildi. 1 Mart 2022 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan bir yönetmelik değişikliğiyle, “ülkenin elektrik ihtiyacını karşılamak üzere” zeytinliklerin madencilik faaliyeti için kullanılmasının önü açılmış oldu. Maden Yönetmeliği’nin 115. Maddesi’ne bir fıkra eklenerek yapılan ve “kamu yararı dikkate alınarak” uygulanacağı da ifade edilen bu değişiklik, içinde bulunduğumuz iklim krizi ve ekolojik yıkım çağında, yapılabilecek en trajik hatalardan biri -eğer buna hata denebilirse. Denebilir mi?

Onur Akgül - İklim ve Enerji Proje Sorumlusu

Zeytinler için yeni bir kıyım kapıda

Yönetmelikte yapılan değişiklik, pratikte zeytinliklerin sonu anlamına geliyor. Değişiklik ile Türkiye’deki tüm zeytinlikler, eğer elektrik üretiminde kullanılabilecek madenleri barındırıyorsa, bu iş için gerekli tesislerin yapımına açılabilir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yapılan bu değişiklik, aslında kömürden elektrik üretiminde vites yükseltmek anlamına geliyor. Fosil yakıtlardan elektrik üretiminin kendisi artık fosilleşmiş bir elektrik üretim anlayışı iken ve tüm dünyada terk edilmekte iken, Bakanlık tarafından tutulan bu yolun ne anlama geldiğine yakından bakalım.

Odadaki filin adı kömür, eseri iklim krizi

Bu yönetmelik değişikliğinin temel sonucu kömürün ömrünü uzatmak. 21-25 Şubat tarihleri arasında Konya’da düzenlenen İklim Şurası’nın çalışma gruplarından olan Sera Gazı Azaltım -1 Komisyonu’nda, komisyon kararları yuvarlak masa toplantıları sırasında değiştirilmiş ve kömürden elektrik üretiminde kademeli azaltım ifadesi komisyonun iradesi yok edilerek metinden çıkarılmıştı. Türkiye elektriğinin hemen hemen üçte birini kömür yakarak üretiyor ve kömürden çıkışa ilişkin bir planı inatla gündeme almıyor. Öte yandan, hem dünyada hem de Türkiye’de kömürden elektrik elde etmek, hem üretim hem de tüketim anlamında maliyetleri tırmanan bir çağ dışı tercihken, böylesi bir yönetmelik değişikliği ile iklim krizinin etkisiyle sarsılan Türkiye, daha da karanlık bir karbon kilitlenmesine doğru yol alıyor.

Bir Paris Anlaşması vardı, ne oldu ona?

Türkiye, 2021’in sonlarında Paris Anlaşması’nı 6 yıl gecikmeyle de olsa TBMM’den geçirerek onaylamıştı. Paris Anlaşması’nın omurgasını, sera gazı emisyonlarında direk azaltım oluşturuyor. Kömürden elektrik üretiminin sonlanması ve kömürlü termik santrallerin kapatılması bu anlaşmanın en kritik boyutu iken, bu değişiklik, Türkiye’nin ulusal ve uluslararası alanda verdiği sözü tutmayacağına yönelik açık bir itiraf anlamına geliyor.

Değişiklik yasaya aykırı

Yönetmelikler yasaya aykırı olamaz. Bu, yasa yapımının en temel özelliklerinden biridir. Maden Yönetmeliği, yapılan bu değişiklik/ekleme ile yasaya aykırı hale gelmiştir. Hangi yasaya? Türkiye’de zeytinler, kamuoyunda Zeytin Yasası olarak da bilinen ve 1939 yılında kabul edilen “3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında Kanun” tarafından korunmaktadır. Bu kanunda yer alan aşağıdaki hüküm, zeytini hayatta tutar:

“Zeytinlik alanlar ve bu alana 3 kilometre mesafede zeytinyağı fabrikası hariç tesis yapılamaz.”

Enerji Bakanlığı tarafından Maden Yönetmeliği’nde yapılan bu değişiklik açıkça yasaya aykırıdır. Yönetmelikle yasa değiştirilemez ve normal şartlarda yargıdan geri dönecektir. Değişiklik metninin son kısmında, “Bu Yönetmelik hükümlerini Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

yürütür” şeklinde bir ifade yer alıyor. Yani değişiklik ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı’ndan yasaya aykırı hareket etmesi isteniyor ya da Enerji Bakanlığı’na Yasa ve Anayasa üstünde bir pozisyon atfediliyor. Peki ne uğruna? Ya da şöyle ifade edersek: Bu değişiklik kim kazanır, kim kaybeder?

Maden lobisi, Türkiye’de ayrıcalıklı bir toplumsal grup mu?

Çok net olarak, değişiklikten en çok maden şirketleri fayda sağlayacak. Tarım ve Orman Bakanlığı’nın paylaştığı rakamlara göre, 2020 itibarıyla toplam zeytinlik alan 8,87 milyon dekar. Yani yaklaşık 9 milyar metrekaare. Değişiklik, kömür madencileri için göz yaşartıcı bir mutluluk anlamına geliyor; kanun koyucunun 80 kışır yıldır gözü gibi koruduğu milyarlarca metrekaarelik yatırım alanı!

Maden lobisinin zeytinliklere giren dozer yolunu açma çabası, sadece bugün tartıştığımız Maden Yönetmeliği ile sınırlı da olmadı. Zeytin Yasası da dahil olmak üzere son 20 yılda tam 9 defa zeytin koruyucu hükümler aşılma istendi; 7 Ocak 2003’de, 17 Ocak 2006’da, 15 Temmuz 2008’de, 3 Temmuz 2009’da, 21 Nisan 2010’da, 20 Şubat 2013’te, 16 Haziran 2014’te, 17 Mayıs 2017’de ve 1 Mart 2022’de.

Her seferinde zeytinin ve yaşamın savunucuları bu girişimleri savurdu, zeytinler korundu. Bu sefer de, kamu yararının ve hukukun kamu yararını koruyuculuğunun gözetilmesi gereklidir.

© Caner Ozkan / Greenpeace

Kamu yararı, iklim krizi ve kapıdaki gıda kıtlığı

Yapılan değişiklik zeytinleri yok etmeyi, zeytin üreticilerinin ve ailelerinin geçim kaynaklarını ortadan kaldırmayı, ülkenin önemli bir ihracat kalemini, ülkenin cari açığında aslan payına sahip olan fosil yakıt endüstrisinin çıkarları uğruna harcamayı öngörüyor. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın açıkladığı verilere göre, sadece 2021'in Kasım ayında enerji ihtalatında yüzde 160,3 oranında artış yaşandı.

Peki yakın geçmişte zeytin ne yapıyordu, bizim için ne anlama geliyordu?

1. Zeytin (ve zeytinyağı) üretiminde en yüksek payı olan ilk beş ülkeden biri Türkiye.
2. Dünyadaki zeytinlik alanların %8.3'ü Türkiye'de.
3. Dünyada en çok zeytinyağı tüketen 4. ülkemiz.
4. Türkiye'de 2020 itibarıyla meyve veren zeytin ağacı sayısı 159,38 milyon.
5. Türkiye'de yaklaşık 320 bin adet zeytin üreticisi aile işletmesi olduğu tahmin ediliyor.

Kamu yararı kavramından anlamamız gereken; iklim krizine, iklim krizi kaynaklı gıda krizine karşı önlemler olarak toplulukları güçlendirmek ve iklim değişikliğiyle mücadelede demokrasiyi korumak olmalı. Devletin ilgili organları, Türkiye'nin iklim krizinden en çok etkilenen bölgelerin başında gelen Akdeniz Havzası'nda yer aldığı gerçeğini kabul ediyorken, buna uygun hareket etmeyi de hatırlamalı. Zeytin ve desteklediği gıda üretim potansiyeli, iklim kriziyle mücadelede hem üretim hem de karbon yutağı olarak hayati önem taşımaktadır.

Zeytin başımızın tacı

Greenpeace Akdeniz olarak, bugün olduğu gibi, dün de zeytinden ve yaşamdan yanaydık. 2014 ve 2015 yıllarında zeytinleri için direnen ve kazanan Yırca köylüsünün mücadelesine omuz verdik. Yırca halkının zaferi, Türkiye'de ölmez ağaç zeytinin yaşam gücünü ve zeytinin vazgeçilmezliğini ortaya koymuştu.

Zeytin, kömüre karşı zafer kazanmaya aşinadır. Zeytin yaşamdır, kömür sevdalıları bir defa daha dize getirecektir.

© Greenpeace

Greenpeace Akdeniz'den çağrı: Havanı Koru!

Greenpeace Akdeniz, "Havayı Koru" diyerek yetkilileri hava kirliliğini Dünya Sağlık Örgütü'nün insan sağlığı için olması gereken limit değerinin altına çekmeye ve hava kirliliği olan ilçeleri koruma bölgesi ilan etmeye çağırıyor. Tespit edilen rakamlar durumun ne kadar acil olduğunu ortaya koyuyor. Greenpeace Akdeniz, temiz bir nefes almak isteyen herkesi havanikoru.org sitesinden kampanyaya katılarak imza atmaya davet ediyor.

Dünyada yaşayan insanların yüzde 99'u hava kirliliğinin ciddi sağlık riskleri oluşturduğu bölgelerde yaşıyor. Enerji, ulaşım ve ısınma politikalarının yarattığı sessiz katil ortalama yaşam ömrünü kısaltıyor. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, hava kirliliği her yıl 7 milyon kişinin hayatını kaybetmesine sebep oluyor. Oysa hava kirliliğine bağlı erken ölümleri engelleyebiliriz. Havayı kirleten en büyük tehlikelerden biri Dünya Sağlık Örgütü'nün kanserojen madde ilan ettiği "Partikül Madde 2.5."

Türkiye'de henüz "Partikül Madde 2.5" kirliliği ile mücadele etmek için belirlenmiş yasal bir limit değer bulunmuyor. Geçtiğimiz yıl 91.000 kişi 'partikül maddeler havada kalmasın, limitler belirlensin' talebiyle Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na harekete geçmeye davet etti. Bakanlık bu çağrıyı hazırladığı taslak yönetmelikte PM2.5 limit değerine yer vererek yanıtladı.

Greenpeace Akdeniz, bu kez yetkilileri hava kirliliği ölçümlerinin düzenli yapılması ve hava kirliliğinin insan sağlığı için olması gereken limit değerlere düşürülmesi için harekete geçmeye davet ediyor. Çünkü Türkiye'deki temiz hava eylem planları bunun için yeterli değil. Türkiye'nin daha radikal kararlara ihtiyacı var. İstanbul, Ankara, Iğdır, Çanakkale, Edirne, Kahramanmaraş ve Zonguldak başta olmak üzere pek çok şehrimizde partikül madde kirliliği halk sağlığını tehdit eden limit değerlerin üzerinde. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, bir bölgede kanserojen partikül maddeden kaynaklanan hava kirliliğinin yılda 35

günden fazla yaşanması bölge için büyük tehdit oluştururken, Türkiye'nin pek çok şehrinde hava kirliliği olan gün sayısı 100'lerle 200'lerle ifade ediliyor. Ölçümlerin düzenli yapılması ve gerekli önlemlerin alınması için acilen harekete geçilmeli.

Kampanyayla ilgili görüşüne başvurduğumuz Greenpeace Akdeniz İklim ve Enerji Proje Sorumlusu Gökhan Ersoy konunun aciliyetinin altını şu sözlerle çizdi: "Fosil yakıtlara dayalı ulaşım, ısınma yöntemlerimiz ve enerji üretim biçimlerimiz gezegeni her geçen gün yok oluşturan bir adım daha yaklaştırırken, temiz hava hakkımızı da gasp ediyor. Türkiye'nin onlarca il ve ilçesinde kirliliği ile yaşamaya mahkum edilmiş milyonlarca insan var. Temiz hava eylem planları ise bu durumu değiştirmeye yetmiyor. Bunu değiştirmek için yönetmelikte bölgesel kirlilikle mücadele edecek etkili mekanizmaları hemen devreye sokmalıyız. Kamu görevlileri, düzenli limit aşımalarının olduğu ilçelerde koruma bölgesi ilan etmeli ve havamızı kirleten faaliyetleri durdurma konusunda tereddüt etmemeli. Havasını korumak isteyen herkesi, bu talebi yaşadıkları şehirlerdeki Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri'ne iletmeye ve Greenpeace Akdeniz'nin kampanyasına imza atarak destek olmaya davet ediyoruz."

Havanikoru.org sitesi üzerinden kampanyaya katılıp imza verebilirsiniz. Hep birlikte temiz bir nefes alabilmek için!

Aylık birden fazla dergi alıp, bunları okullara ulaştırarak **gençleri Greenpeace ile tanıştırmaya ne dersiniz?**

Merhaba,

Bildiđiniz üzere Greenpeace Akdeniz Dergi, yalnızca çevre hakkında ve ana akım medyada yer alamayan gelişmeler üzerine yayın yapmaktadır. Bu haberlerin ve bilgilerin daha erişilebilir ve yaygın olması için dergilerimizi mümkün olduğunca fazla kişiyle paylaşmak istiyoruz.

Dilerseniz 1 adetten fazla dergi hak edişlerinizi sizin adınıza bizlerle iletişime geçen, okumaya ve gelişmeye hevesli öğrencilere iletiyoruz. Fazla sayıdaki dergilerinizi kendi çevrenize iletmek isterseniz, “**BANA**” yazıp **2322**’ye mesaj atabilirsiniz.

GREENPEACE

Kampanya katılım SMS bedeli Türk Telekom, Türkcell ve Vodafone için SMS başına KDV ve OİV dahil 0,65 TL’dir. Operatörler kısa mesaj birim fiyatlarında meydana gelecek değişiklikleri aboneye yansıtmı hakını saklı tutar.